

не религиозенъ става дваждъ по-лошъ, отколкото свѣтскитѣ хора. Нѣкой пѣтъ мене не ме радва, дѣто хората сж религиозни. Подъ думата религиозенъ“ разбирамъ човѣкъ, свързанъ за нѣщо, както сж свързани съ вѣже крава, конь и други животни. Свързанъ за кѣщата — и то е религия; свързанъ за нѣкоя политическа партия или за нѣкое философско учение — и то е религия; да, религиозно учение, но какво? Което свързва свободата на човѣка или обществото. Ако си свързанъ съ едно учение, което те понижава, което ти отнема свободата то е отживѣла религия, старъ мѣхъ, а всички, които търсятъ тази свобода — смисъла на живота, както наричатъ съврѣменитѣ философи туй висше съзнание, или гражданство, както го наричатъ политическитѣ хора, можете да го наричате още както искате, — иматъ тази разумностъ въ себе си. По какво ще познаятъ, че иматъ Духа? Ако сте хора разумни и ако съ своитѣ мисли, желаня и действия се отличаваха съ силата на своята свобода и всѣкъдѣ, къдѣто влѣзете носите тази благодать.

Подъ думата „свобода“ въ съврѣмения животъ се разбира свѣтлина. Когато пѣтувате вечерно врѣме, не сте свободни, както — когато пѣтувате денемъ; по простата причина, че пѣтътъ ви е не ясенъ. Тѣй и всички ралигиозни хора, като се заблуждаватъ, иматъ нѣщо смѣтно въ своитѣ понятия. Вие не знаете, какъвъ е Богъ и Господъ, а тукашнитѣ царе, и управители вие познавате, както тѣ наказватъ, така и Господъ наказва. Отъ туй схващане се раждатъ тия резултати които виждаме въ свѣта. А отъ това вътрѣшно робство трѣбва да се освободимъ. Какъ ще се освободимъ? Трѣбва да стане